

Astudiaeth Achos: datblygu gwaith partneriaethau a chefnogi trawsnewidiadau plant

Perchnogion a rheolwyr meithrinfa Little Stars (“y Feithrinfa”) yw Emma Matthews a Marie Ellis-Jones, y ddwy yn athrawon blynyddoedd cynnar. Mae wedi bod ar agor ers dros 20mlynedd, ac wedi ei leoli yn Mamhilad, Pontypŵl. Mae’r feithrinfa yn darparu gofal o ansawdd ichel i blant rhwng 0-4 oed ac wedi ei gofrestru ar gyfer 65 o blant pob dydd, gyda 30 yn mynychu’r adran cyn-ysgol pob dydd. Mae’r feithrinfa yn derbyn arian addysg feithrin ar gyfer plant 3- a 4-mlwydd oed ac yn darparu’r Cynnig Gofal Plant.

Mae’r feithrinfa wedi ei chydabod gan Estyn drwy adroddiadau archwiliadau, drwy rannu digwyddiadau ac adnoddau ymarfer effeithiol, am eu rhagoriaeth mewn addysg a hyfforddi. Mae Emma a Marie yn gweithio’n agos gyda Estyn a’r consortiwm Gwasanaeth Cyflawni Addysg (EAS) (y gwasanaeth gwella addysg ar gyfer pump awdurdod lleol yn Ne Ddwyrain Cymru: Blaenau Gwent, Caerffili, Mynwy, Casnewydd, a Torfaen) i gefnogi arweinwyr ac ymarferwyr lleoliadau eraill.

Oherwydd eu gwybodaeth a phrofiad eang mewn addysg feithrin a gofal plant, gwahoddwyd Emma a Marie i gymryd rhan mewn grwpiau oedd yn cyd-cynhyrchu canllaw Cwricwlwm i Gymru gyda Llywodraeth Cymru. Mae’r ddwy ohonynt wedi cymryd rhan mewn grwpiau gorchwyl oedd yn cyd-gynhyrchu [Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir](#) a’r [Trefniadau asesu ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir settings](#).

Rhoi’r newidiadau mewn ymarfer ar waith – lle mae dechrau?

Yn ystod ein siwrnai i roi Cwricwlwm i Gymru ar waith, fe wnaethom adlewyrchu ar sut gallai’r pedwar diben edrych i blant 3 a 4 oed. Fe wnaethom benderfynu bod archwilio addysgeg plentyn-ganolog yn allweddol i’n cefnogi i wireddu uchelgais Cwricwlwm i Gymru. Buom yn myfyrio ar ein hamgylcheddau a’r profiadau dysgu yr oeddem yn eu cynnig i blant ac yn ystyried sut roedd y rhain yn adlewyrchu addysgeg plentyn-ganolog a sut y gellid datblygu hyn ymhellach. Ffocws arall i ni oedd sicrhau ein bod yn creu mwy o gyfleoedd i blant gael profiadau perthnasol a real, a oedd yn ymarferol ac yn ystyrlon.

Aethom ati i gysylltu gyda’r ysgolion lleol y byddai ein plant yn eu mynychu a gwahodd staff i ymweld â’r Feithrinfa, ein staff ac wrth gwrs – y plant. Daeth Pennaeth Ysgol Gynradd Goetre Fawr, Mike Gough, a’r athro Derbyn i’r lleoliad i drafod gyda staff, gweld yr amgylcheddau sydd ar gael i blant ac arsylwi ar y plant yn yr amgylcheddau a chymryd rhan yn y profiadau a gynigir. Rhannodd

staff yr ysgol eu harsylwadau o'r lefelau cynyddol o annibyniaeth yr oedd y plant yn eu datblygu a pha mor uchelgeisiol a galluog oeddent.

Er mwyn adeiladu ar ddysgu a datblygiad plant, roeddem gyda'n gilydd yn teimlo angen i weithio'n agos gyda'n gilydd (Y Feithrinfa a'r ysgol) i ddeall sut mae amgylcheddau effeithiol yn edrych a sicrhau bod plant yn gallu profi trawsnewidiadau llyfn ac adeiladu ar y sgiliau a'r cysyniadau a ddatblygwyd wrth symud i'r Dosbarth Derbyn. Teimlwn fod ein partneriaeth ag Ysgol Gynradd Goytre Fawr yn rhan allweddol o'n llwyddiant wrth bontio ac wedi ei seilio ar barch a phroffesiynoldeb.

Oedd unrhyw heriau bu'n rhaid i chi wynebu wrth ddatblygu perthynas a phartneriaethau gwaith?

Amser yw'r agwedd fwyaf heriol o roi trefniadau newydd ar waith, neu gyflwyno newidiadau, yn arbennig oherwydd bod y ddau leoliad â threfniadau a llywodraethiant gwahanol. Rydym yn credu bod buddion i weithio mewn partneriaeth ac y bydd yn cael effaith cadarnhaol ar gyfnod pontio'r plant. Gwnaeth hyn ein hysbrydoli ni i flaenoriaethu amser i staff gael amser cyswllt gyda'r ysgol er mwyn hybu trafodaethau gwerthfawr a dysgu proffesiynol ar y cyd. Gwnaethom weithio'n galed i ystyried sut oedd yn bosibl creu amser ar gyfer hyn o fewn amserlen brysur y Feithrinfa. Roeddem am i'r gweithio mewn partneriaeth nid yn unig i gymryd lle ond i ffynnu ac felly roedd canfod amser yn rhan annatod o hynny.

Beth yw'r llwyddiannau sydd wedi bod o ganlyniad i'r newidiadau?

Mae Mike Gough, Pennaeth Ysgol Gynradd Goytre Fawr yn rhannu ein gweledigaeth ar gyfer addysg feithrin o ansawdd uchel. Rydym yn credu bod hyn yn sylfaenol i blant er mwyn iddynt ddatblygu agwedd bositif tuag at ddysgu, a fydd, o'i feithrin gyda nhw am weddill eu hoes. Roeddem ein dau yn awyddus i gryfhau ein perthynas yn ystod y cyfnod yma o newid, gan sicrhau bod ganddom ddealltwriaeth ar y cyd o'r tri galluogwr ac egwyddorion dilyniant.

Daeth staff o Ddosbarth Derbyn Goytre Fawr a Chymorthyddion dosbarth blynnyddoedd cynnar, i ymweld ar Feithrinfa i weld ein darpariaeth. Roeddem yn canolbwyntio ar y tri galluogwr sut roeddent yn gydgyssylltiedig a rhyngddibynnol. Yn ogystal fe wnaethom ganolbwyntio ar dueddiadau dysgu, fel annibyniaeth, chwilfrydedd, dyfalbarhad, a chreadigrwydd. Rhoddwyd cyfleoedd i'r plant gymysgu eu paent eu hunain, gwneud eu toes eu hunain a thorri eu ffrwythau eu hunain ac ati. Er mwyn cefnogi dilyniant, roedd staff yr ysgol yn gallu nodi pa brofiadau a gaiff y plant yn y Feithrinfa er mwyn iddynt allu sicrhau bod y cyfleoedd hyn ar gael iddynt wrth iddynt symud i'r dosbarth Derbyn. Roedd staff hefyd yn gallu cael gwell dealltwriaeth o sut roedd y diwrnod yn edrych o ran chwarae a dysgu seiliedig ar chwarae, bod yn yr awyr agored a rôl yr oedolyn galluogi.

Mae'r ymweliadau hyn wedi sicrhau trefniadau pontio llyfn ac wedi galluogi staff yr ysgol i roi profiadau tebyg i blant yn ystod eu hymweliadau pontio, gan roi amgylchedd a threfn fwy cyfarwydd iddynt, a fydd yn eu tro yn eu helpu i addasu i'w hamgylchedd ysgol newydd.

Pan gwblhawyd y trefniadau Asesu ar gyfer lleoliadau nas cynhelir a ariennir, dyma oedd y darn olaf i'r pos. Yr eisin ar y gacen! Rydym yn falch iawn o'r cyfle i rannu gwybodaeth asesu ystyrlon gydag ysgolion, sy'n nodi ac yn dathlu datblygiad cyfannol plant, eu cryfderau, y ffyrdd y maent yn dysgu a'u meysydd i'w datblygu. Cafwyd llawer o drafodaethau gyda'r ysgol, wrth i ni ddatblygu ein dull naratif ein hunain o adrodd ar gynnydd plant. Ein nod oedd sicrhau cyd-ddealltwriaeth o sut mae dilyniant yn edrych, gan gymhwyso'r pum egwyddor dilyniant ochr yn ochr â'r Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin nas cynhelir a ariennir.

Mae'r ddeialog broffesiynol barhaus gyda'r athrawes Dderbyn yn cefnogi ein harfer adfyfyriol ac yn caniatáu inni gael gwell dealltwriaeth o'r cynnydd y mae plant wedi'i wneud yn y lleoliad, a hwyluso profiad pontio llyfn, cadarnhaol i bob plentyn. Gwahoddwyd staff y Feithrinfa hefyd i fynychu diwrnod HMS ysgol i rannu ein taith o wireddu'r cwricwlwm. Cawsom gyflwyniad ar sut yr oeddem yn archwilio addysgeg effeithiol, y deuddeg egwyddor addysgeg a'n diwylliant ar gyfer dysgu. Buom yn dathlu sut y gwnaethom greu gweledigaeth ar y cyd a dod â phawb ar ein 'taith.' Cafwyd adborth hynod gadarnhaol i'r cyflwyniad.

Mae ein gwaith partneriaeth gydag Ysgol Gynradd Goetre Fawr wedi mynd o nerth i nerth dros y blynyddoedd. Mae gennym barch at y wybodaeth sydd gan bob parti am ein plant. Teimlwn fod y pennaeth yn gwerthfawrogi'r addysg o ansawdd yr ydym yn ei chyflwyno, ac mae'r bartneriaeth yn rhan bwysig o lwyddiant darparu trosglwyddiadau esmwyth i blant.

Beth yw eich cynlluniau i'r dyfodol i adeiladu ar yr ymarfer effeithiol yma?

Byddwn yn parhau i feithrin ein partneriaeth gydag Ysgol Gynradd Goytre Fawr. Nid yw paratoi ar gyfer cefnogi cyfnod pontio plant yn ddigwyddiad unigol, mae'n broses sy'n cymryd lle gydol yr amser. Bwriadwn barhau i rannu dealltwriaeth ar draws ein lleoliad a'r ysgol i gefnogi pontio llyfn a sicrhau parhad datblygiad ar hyd y continwum dysgu.

Ein trefniadau pontio gydag Ysgol Gynradd Goetre Fawr yw'r meincnod ar gyfer sut y dylai pontio effeithiol edrych yn ein barn ni. Oherwydd lleoliad y Feithrinfa, rydym yn bwydo tua 10 ysgol wahanol, gyda phlant yn derbyn gofal gyda ni oherwydd bod rhieni yn gweithio yn yr ardal ond ddim o reidrwydd yn byw yn ein cymuned. Rydym yn ymdrechu i efelychu'r trefniadau pontio cadarnhaol hyn gydag Ysgol Gynradd Goetre Fawr, gyda'n holl ysgolion sy'n derbyn ac yn parhau i chwilio am ffyrdd o ymgysylltu â'r ysgolion hyn yn rheolaidd.

Yw'r lleoliad wedi cydweithio gyda lleoliadau/ysgolion eraill i rannu ymarfer da a chefnogaeth? (Rhwydweithiau, astudiaethau achos, cyfarfodydd All/hyfforddiant)

Rydym yn rhannu ymarfer da mewn cyfarfodydd rhwydwaith NDNA, cyfarfodydd rhwydwaith yr awdurdod lleol a chyfleon hyfforddi, ac mewn cyfarfodydd a fforymau lleoliad nas cynhelir Estyn. Fel lleoliad arweiniol ar gyfer yr EAS rydym hefyd yn rhannu ein gwybodaeth a'n profiad gyda arweinwyr a rheolwyr eraill wrth we also share our knowledge and experience with other leaders wrth gyflwyno hyfforddiant arweinyddiaeth – gan gynnwys 'gair i gall' – awgrymiadau ar gyfer ymarfer gorau.

Gair i Gall – awgrymiadau ar gyfer ymarfer gorau:

- Gofynnwch i dîm Blynyddoedd Cynnar eich awdurdod lleol eich helpu i gasglu enwau pobl allweddol yn yr ysgolion y mae eich plant yn trosglwyddo iddynt e.e. Pennaeth, athro dosbarth Derbyn, Cydlynnydd ADY. Mae'n fwy personol, a gallwch chi sefydlu perthynas y gellir adeiladu arni. Mae creu cysylltiadau yn allweddol i lwyddiant
- Dechreuwch y broses yn gynnar, fel y gallwch gael y sgysiau ystyrlon hynny wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi. Os oes gan blant anghenion sy'n dod i'r amlwg, gwahoddwch y Cydlynnydd ADY neu'r athro dosbarth Derbyn i unrhyw gyfarfodydd pontio dros yr haf. Bydd hyn yn helpu i hwyluso pecyn pontio gwell
- Rhannu'r trefniadau asesu ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir gyda'r ysgolion a phwysleisio pwysigrwydd cael cyd-ddealltwriaeth o ddilyniant er mwyn sicrhau parhad dilyniant wrth symud i leoliad newydd
- Byddwch yn falch ac yn hyderus ynghylch pa mor dda rydych chi'n adnabod eich plant. Bydd y wybodaeth hon yn bwysig i ysgolion er mwyn cefnogi pob plentyn a'u teuluoedd
- Os ydych wedi bod yn aflwyddiannus wrth gysylltu ag ysgol o'r blaen, ceisiwch eto. Gall newidiadau staff neu newid diwylliant olygu eich bod yn fwy llwyddiannus y tro hwn. Peidiwch â rhoi'r gorau iddi!

“Mae ein partneriaeth gyda Little Stars wedi bod o fudd arbennig i’n holl staff, disgyblion a’r bobl gartref, a’i sylfaen yw gweledigaeth a rennir ynghylch pwysigrwydd datblygiad cynnar a’r lefelau dwfn o ofal bugeiliol sy’n treiddio i bob lleoliad.

Gan nad oes ganddom meithrinfa yn gysylltiedig â’n hysgol, a bod tua 80-85% o’n plant yn dod atom o Sêr Bach bob blwyddyn, mae’n hollbwysig bod gennym berthynas waith effeithiol â’n gilydd. Mae’r ddwy ochr yn rhoi gwerth mawr ar y broses bontio ac mae’n dechrau yn gynnar yn y flwyddyn ysgol. Mae’r llwybrau ffurfiol ac anffurfiol yr ydym yn eu dilyn gyda’n gilydd, ymweliadau safle rheolaidd yr arweinwyr, y staff a’r plant, a’r cyswllt ADY rhagorol sy’n digwydd yn rheolaidd ar draws y flwyddyn, yn golygu pan fydd y plant yn ein cyrraedd, bod gennym ddealltwriaeth ddofn o’u hanghenion datblygiadol a bugeiliol unigol. Mae’r plant a’r teuluoedd yn cyrraedd lleoliad cyfarwydd lle mae’r staff yn gyfarwydd iawn â’r disgyblion a lle gallwn ddiwallu eu hanghenion yn gyflym. Mae rhan fawr o hynny i’w briodoli i’r gwaith a rennir a’r dulliau gweithredu cadarnhaol, arloesol y mae Emma Matthews a staff Little Stars yn eu cyflawni ochr yn ochr â’n staff Ysgol Gynradd Goetre Fawr.

Mae’r bartneriaeth a’r gwaith pontio yn hynod fuddiol i’n hysgol ac i’n teuluoedd.”

Mike Gough, Pennaeth, Ysgol Gynradd Goytre Fawr

Cefnogaeth bellach

- **Pecyn cymorth pontio a gweithio mewn partneriaeth:** pecyn cymorth o 10 adnodd gwahanol i gefnogi datblygiad gwaith partneriaeth a thrawsnewid, NDNA Cymru: <https://ndna.org.uk/product-category/wales-early-years-factsheets/>
- **Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir: modiwlau a gwybodaeth gefnogol-** <https://hwb.gov.wales/repository/resource/d34b921e-3b07-4524-87b5-e461540c5ff7/overview>
- **Dysgu proffesiynol: cefnogaeth dysgu sylfaen i ymarferwyr mewn ysgolion a lleoliad** (Gan gynnwys **Modiwl Pontio ar lein**) <https://hwb.gov.wales/repository/resource/b8781f79-5eb7-4548-a20e-a17b0da88df2/overview>